Súd:	Okresný súd Trenčín
Spisová značka:	12C/10/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3113200631
Dátum vydania rozhodnutia:	03. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Judita Knociková
ECLI:	ECLI:SK:OSTN:2013:3113200631.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Juditou Knocikovou v právnej veci navrhovateľov 1/ X. U., štátnej občianky SR, bytom Z., V. XXX/XXX, 2/ W. U., štátnej občianky SR, bytom Z., V. XXX/XXX, 3/ L. Šťastnej, štátnej občiansky SR, bytom Z., V. XXX/XXXA, zastúpených JUDr. Jozefom Kováčikom, advokátom so sídlom Trenčín, Legionárska č. 2 proti odporcovi DOPRASTAV, a.s. so sídlom Bratislava, Drieňová 27, IČO 31 333 320, zastúpenému JUDr. Jozefom Boledovičom, advokátom so sídlom Rovinka č. 578 o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom takto

r o z h o d o l :

I. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke 1/ sumu 33.000,- Eur do 15 dní po právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti sa návrh navrhovateľky 1/ z a m i e t a.

III. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke 2/ sumu 20.000,- Eur do 15 dní po právoplatnosti rozsudku.

IV. Vo zvyšnej časti sa návrh navrhovateľky 2/ z a m i e t a.

V. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke 3/ sumu 15.000 Eur do 15 dní po právoplatnosti rozsudku.

VI. Vo zvyšnej časti sa návrh navrhovateľky 3/ z a m i e t a.

VII. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke 1/ náhradu trov konania vo výške 1.414,15 Eur k rukám jej právneho zástupcu JUDr. Jozefa Kováčika, do 15 dní po právoplatnosti rozsudku.

VIII. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke 1/ náhradu trov konania vo výške 925,61 Eur k rukám jej právneho zástupcu JUDr. Jozefa Kováčika, do 15 dní po právoplatnosti rozsudku.

IX. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke 1/ náhradu trov konania vo výške 640,68 Eur k rukám jej právneho zástupcu JUDr. Jozefa Kováčika, do 15 dní po právoplatnosti rozsudku.

X. Odporca j e p o v i n n ý zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok z návrhu vo výške 4.080,- Eur do 15 dní po právoplatnosti rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľky 1/ až 3/ sa domáhali proti odporcovi náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške po 100.000,- Eur podľa § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Uviedli, že dňa XX.X.XXXX v katastri obce

U. - G. došlo k dopravnej nehode, ktorú zavinil v súvislosti s výkonom povolania zamestnanec odporcu C. F. a v jej dôsledku zomrel L. U., syn navrhovateľky 1/ a brat navrhovateliek X/, X/. C. F. bol trestným rozkazom D. súdu Trenčín sp. zn. 3T 52/2012 zo dňa 27.4.2012 uznaný vinným z prečinu usmrtenia L. U. a bol mu uložený trest odňatia slobody. L. U., nar. X.X.XXXX bol slobodný a bezdetný a až do svojej smrti žil v spoločnej domácnosti s navrhovateľkami. O. 1/, matke nebohého L. U., manžel zomrel XX mesiacov pred smrťou syna. F. L. jej nahrádzal aj manžela, bol jej oporou. Navrhovateľky 1/ a 2/ bývali s nebohým v spoločnej domácnosti a boli na neho veľmi citovo viazané. Navrhovateľka 3/ so svojou rodinou bývala samostatne v rodinnom dome, ktorý je postavený v spoločnom dvore a susedí s domom, v ktorom bývajú navrhovateľky 2/,3/. Ich rodinné vzťahy boli nadštandardné. Dennodenne boli v styku, spolu sa rozprávali, riešili všetky problémy, spoločne prežívali radosť aj starosti. Vzájomne si pomáhali, spolu navštevovali rôzne spoločenské podujatia. L. U. bol veliteľ Dobrovoľného hasičského zboru v K.. Bol zábavný a veselý človek, organizoval množstvo spoločenských podujatí, súťaží, zábav, pri ktorých mu pomáhali a priamo sa ich zúčastňovali. Jeho smrť veľmi závažným spôsobom zasiahla do ich súkromia a práva na život. Táto skutočnosť aj po dvoch rokoch stále na nich nepriaznivo pôsobí. Žiadali aj náhradu trov konania.

Odporca žiadal návrh zamietnuť z dôvodu, že navrhovateľky nepreukázali nárok na požadovanú peňažnú satisfakciu. Z vyjadrení navrhovateliek nebolo možné vyvodiť záver, že by usmrtenie nebohého L. U. privodil na ich strane stav, kedy došlo v značnej miere k zníženiu ich dôstojnosti alebo ich vážnosti v spoločnosti. Odporca vyslovil ľútosť nad tragickou udalosťou. Podľa odporcu zásah do osobnostných práv pozostalých v danom prípade nevyvoláva dôsledky predpokladané v § 13 ods. 2 Zákonníka práce, ktoré by zakladali právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Podľa neho ide o zodpovednosť vzniknutú v pracovnoprávnom vzťahu poškodených voči zamestnávateľovi a jedná sa o náhradu škody z pracovného úrazu. Žalovaný nárok sa netýka náhrady škody, je uplatňovaný mimo pracovnoprávneho vzťahu v rovine občianskoprávnej. Odporca namietal nedostatok svojej pasívnej legitimácie z dôvodu, že zodpovednosť za ujmu spôsobenú do osobnej integrity nenesie prevádzkovateľ vozidla, ale osoba, ktorá zásah priamo spôsobila. Navrhovateľky neuviedli objektívne skutočnosti, ktorými by preukázali, že v dôsledku zásahu do ich osobnostných práv bola ich dôstojnosť znížená v značnej miere alebo v značnej miere utrpela ich vážnosť. Žiadal, aby súd vyslovil svoju miestnu nepríslušnosť a vec postúpil miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava II.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateliek, oboznámením písomných vyjadrení odporcu, trestného rozkazu a zistil tento skutkový stav veci :

Trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín zo dňa 27.4.2012 č. k. 3T XX/XXXX bol C. F., vodič nákladného vozidla odporcu uznaný za vinného, že dňa 26.5. 2011 v katastri obce U. - G. viedol nákladné motorové vozidlo, pričom sa nevenoval plne riadeniu vozidla následkom čoho narazil do protiidúceho motocykla, ktorý riadil L. U.. V dôsledku zranení L. U. zomrel. Vodič C. F. porušil ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c), § 19 ods. 4 zák. č. 8/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona a bol odsúdený na podmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, zákazu činnosti riadiť motorové vozidlo a poškodené osoby boli odkázané so svojimi nárokmi na občianske súdne konanie.

Podľa vyjadrení navrhovateliek nebohý L. U. bol synom navrhovateľky 1/ a bratom navrhovateliek 2/,3/.

Podľa § 11 Obč. zák. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosť, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov svojej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Obč. zák. fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili.

Táto občianskoprávna ochrana osobnosti na rozdiel od administratívnoprávnej a trestnoprávnej ochrany je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe. Z toho vyplýva, že na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene či nezavinene, alebo vedome či nevedome. Nevyžaduje sa ani vyvolanie následkov. Stačí, že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti fyzickej osoby.

V citovaných ustanoveniach § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ide o demonštratívny výpočet skutočností, ktoré odôvodňujú priznanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy. Citované ustanovenie uvádza ako jednu z možných zo skutočností zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti a zároveň necháva priestor pre použitie ďalších skutočností v závislosti od jednotlivého prípadu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, pričom prihliada na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

Z vykonaného dokazovania bolo bez pochybností preukázané, že dopravnú nehodu, pri ktorej zahynul syn navrhovateľky 1/ a zároveň brat navrhovateliek 2/,3/, spôsobil zamestnanec odporcu. Podľa ustálenej judikatúry v takomto prípade je zodpovedným subjektom odporca pri analogickom použití ustanovenia § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 853 Občianskeho zákonníka. V danom prípade bolo preukázané trestným rozkazom a vyjadreniami navrhovateliek, že boli splnené hmotnoprávne predpoklady zodpovednosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka a to: a) existencia zásahu, objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu - usmrtenie blízkej osoby Jozefa U. b) neoprávnenosť (protiprávnosť) tohto zásahu - porušenie pravidiel cestnej premávky a c) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a neoprávneným zásahom.

Súd nepovažoval zadosťučinenie vo forme vyjadrenia ľútosti odporcom za postačujúce, pretože u navrhovateliek došlo k značnej miere k zhoršeniu kvality citového i rodinného života i psychického zdravia a priznal navrhovateľkám aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. U navrhovateliek síce nedošlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti, ale ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka obsahuje demonštratívny výpočet a neviaže priznanie náhrady nemajetkovej ujmy len na podmienku existencie značného zníženia dôstojnosti fyzickej osoby alebo vážnosti v spoločnosti ale umožňuje priznanie náhrady aj za iných podmienok. Z takúto inú podmienku súd považoval práve zhoršenie kvality citového i rodinného života navrhovateliek a zhoršenie ich psychického zdravia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd určil s prihliadnutím na judikatúru ESĽP pre SR, ekonomické pomery na Slovensku, rodinné a osobné pomery navrhovateliek, príbuzenský vzťah medzi navrhovateľkami 1/ až 3/ a nebohým L. U.. Súd považoval citovú väzbu a zároveň aj citovú ujmu u navrhovateľky 1/ ako matky za najväčšiu, preto jej priznal najvyššiu náhradu. Navrhovateľke 2/ ako slobodnej sestre, ktorá s nebohým žila v spoločnej domácnosti za nižšiu vzhľadom na jej ešte možnú perspektívu nájdenia si partnera, ktorý by mohol sčasti nahradiť stratu brata. Navrhovateľke 3/ priznal najnižšiu náhradu, pretože táto s nebohým bratom nežila v spoločnej domácnosti, ale vo svojej domácnosti s manželom a svojimi deťmi. Účelom náhrady nemajetkovej ujmy nie je náhrada majetkovej škody, ktorá v danom prípade vznikla navrhovateľkám stratou príbuzného, ktorý v spoločnej domácnosti vykonával mnohé práce a iné činnosti bez finančnej odmeny. Účelom je určitá kompenzácia iba v oblasti citovej ujmy. Vo zvyšnej časti návrh ako nedôvodný zamietol.

Súd neprihliadol na odporcovu námietku miestnej nepríslušnosti z dôvodu, že ju uplatnil až pri druhom úkone (§ 105 ods. 1 O.s.p.) a súd z vlastnej iniciatívy skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88 O.s.p., podľa ktorého od 1.1.2012 bolo vypustené ustanovenie § 88 ods. 1 písm. o) O.s.p. týkajúce sa ochrany osobnosti. To znamená, že v danom prípade má navrhovateľ právo výberu miestne príslušného súdu podľa § 105 ods.1 O.s.p. a pokiaľ odporca pri prvom úkone neuplatní svoju námietku, miestne príslušným súdom sa stáva tunajší súd.
Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. súd priznal navrhovateľkám náhradu účelne vynaložených trov konania proti odporcovi v plnej výške, pretože výška plnenia závisela od úvahy súdu, pričom základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Podľa § 13 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z. základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Trovy konania pozostávali z trov právneho zastúpenia navrhovateľky 1/ za 4 úkony (prevzatie veci 19.10.2012, spísanie žalobného návrhu 10.1.2013, vyjadrenie zo dňa 13.5.2013

na žiadosť súdu, pojednávanie dňa 3.6.2013) po 243,17 Eur (50 % za všetky úkony i prevzatie veci, bez vyjadrenia zo dňa 28.5.2013, lebo bolo bez výzvy súdu) t.j. 1.145,40 Eur a režijného paušálu 1x 7,63 Eur a 3x7,81 Eur, t.j. 31,06 Eur, spolu 1.178,46 Eur, z toho 20% DPH vo výške 235,69 Eur, celkom spolu 1.414,15 Eur.

Trovy právneho zastúpenia navrhovateľky 2/ boli za 4 úkony (prevzatie veci 19.10.2012, spísanie žalobného návrhu 10.1.2013, vyjadrenie zo dňa 13.5.2013 na žiadosť súdu, pojednávanie dňa 3.6.2013) po 185,07 Eur (50 % za všetky úkony i prevzatie veci, bez vyjadrenia zo dňa 28.5.2013, lebo bolo bez výzvy súdu) t.j. 740,28 Eur a režijného paušálu 1x 7,63 Eur a 3x7,81 Eur, t.j. 31,06 Eur, spolu 771,34 Eur, z toho 20% DPH vo výške 154,27 Eur, celkom spolu 925,61 Eur.

Trovy právneho zastúpenia navrhovateľky 3/ boli za 4 úkony (prevzatie veci 19.10.2012, spísanie žalobného návrhu 10.1.2013, vyjadrenie zo dňa 13.5.2013 na žiadosť súdu, pojednávanie dňa 3.6.2013) po 160,17 Eur (50 % za všetky úkony i prevzatie veci, bez vyjadrenia zo dňa 28.5.2013, lebo bolo bez výzvy súdu) t.j. 640,68 Eur a režijného paušálu 1x 7,63 Eur a 3x7,81 Eur, t.j. 31,06 Eur, spolu 671,74 Eur, z toho 20% DPH vo výške 134,35 Eur, celkom spolu 809,09 Eur.

Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení noviel súd zaviazal neúspešného odporcu k zaplateniu súdneho poplatku z návrhu podľa pol 1a) sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 6% z priznanej celkovej sumy 68.000,- Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne prostredníctvom tunajšieho súdu písomne trojmo.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku , ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak
a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.